

jeziku obelodanila je veze „Jerusalimskog muftije“ Hadž-Amina Huseinija sa nacional-socijalističkom Nemačkom i njegovo delovanje u Bosni za vreme Drugog svetskog rata, čije se posledice osećaju do današnjeg dana i na Bliskom Istoku i na Balkanu.

Poseban biser u ovom poznom opusu Ženi Lebl predstavlja zbornik istorijskih tekstova „Da se ne zaboravi“, izdat prošle godine. U njima nailazimo na nove i neočekivane podatke o jugoslovenskim Jevrejima - pretečama cionizma (Rabin Jehuda iz Raguze, Rabin Alkalaj, Leopold Pavle Lebl), tragedijama transporta Kladovo-Šabac i „Kindertransporta“ iz NDH februara 1943 i dr. Nadajmo se da će njihovi naslednici i prijatelji uspjeti da objave i mnoge druge studije, članke, predavanja, radove sa simpozijuma i okruglih stolova, kroz koje je Ženi Lebl ovu tematiku na velika vrata unela u svetsku historiografiju.

Dušan Mihalek, 20. X 2009.

Dan Bar Am 1931-2009.

Doselio se u Izrael 1949. godine. Prvih godina je živeo u kibucu Šaar hagolan. Učesnik je u svim ratovima Izraela kao artiljerijski oficir. Bio član uprave Egeda. Posle Jomkipurskog rata prešao je u policiju i bio jedan od osnivača *Mišmat ezrahi* (Nacionalne garde). Bio je na raznim dužnostima u strukturama bezbednosti i penzionisan 1998. godine kao brigadni general.

Od 1991. bio je počasni konzul Republike hrvatske u Izraelu.

Lili Buchbinder (Kornstein) 1911-2009.

14.10. 2009. preminula je moja tetka. Ona je došla u Izrael 1949. nakon što je preživela strahote Aušvica.

Njenog brata Odonu streljali su mađarski fašisti zajedno sa grupom Jevreja iz Subotice i okoline nakon što su ih optužili za paljenje žita koje je bilo namenjeno mađarskoj vojsci.

U Izraelu se udala za Marcija, poreklom iz Češke i posle lutanja po Evropi i Kanadi konačno su se nastanili u Australiji, u Sidneju zajedno sa svojim sestrama i njihovim muževima.

Preminula je nedavno u dubokoj starosti.

Za njom tuguje njen sinovac, (Pali Kornstein) Perec Kranot.

Vladimir (Vilko) Šterk

Doseljenici iz Jugoslavije saučestvuju u velikom bolu porodice Šterk povodom smrti Vladimira (Vilka) Šterka, brata Jehude Šterka.

Udruženje doseljenika iz Jugoslavije

Ličnosti

Protojerej Slavko Maksimović

Protojerej stavrofor Slavko Maksimović je 1989, revoltiran postupkom gradskih vlasti u Brčkom (Bosna i Hercegovina) kojim se, u ime urbanizacije grada, čitav jedan dio starog Brčkog trebalo srušiti i "urbanizirati", a na kojem je, između ostalog, bilo i staro brčansko Jevrejsko groblje, uzeo stvar u svoje ruke i, prethodno me obavijestivši kao predsjednika Jevrejske zajednice (u Brčkom Jevreja nema, jer su gotovo svi istrebljeni još 1941. godine i poslije rata se više nije imao ko vratiti u Brčko) spasio 4 spomenika, praktično ispred mašina koje su već uništavale groblje. Prenio ih je na Srpsko pravoslavno groblje i na trošak svoje parohije podigao memorijalno obilježje brčanskim Jevrejima – susjedima kojih više nema. U vrlo decentno i dostojanstveno obilježje ukomponovao je spasene spomenike i postavio tekst koji mu je poslao naš pokojni rabin Cadik Danon iz Beograda.

Spomen-obilježje se dobro održava. Otac Slavko se brine da je svježe cvijeće uvijek postavljeno i zahvaljujući njemu uspomena na brčanske Jevreje neće se ugasiti.

Medjutim, nije to jedino što je otac Slavko uradio da bi se uspomena na Holokaust i tragičnu sudbinu brčanskih Jevreja sačuvala. Iste godine, 1989, inicirao je postavljanje spomen-obilježja u krugu bivše fabrike "Šipad" koji obilježava tragičnu sudbinu više od 100 jevrejskih porodica koje su uspjele pobjeći iz Austrije i Njemačke, u Brčkom bile zatvorene na šlepovima na Savi i u decembru 1941. brutalno pobijene od strane ustaških i njemačkih zločinaca. Danas je spomenik u dosta lošem

stanju, privatni vlasnik bivše fabrike bi htio da ga se riješi iz kruga fabrike, tako da mu je daljnja sudbina neizvjesna.

Na brčanskom mostu preko Save, tačno na sredini, stajala je spomen-ploča obilježavajući mjesto na kome je, također u decembru 1941, pobijeno 168 brčanskih Jevreja, a tijela su im bačena u Savu. Početkom prošlog rata, 1992-1995, most je srušen i ploča je nestala u Savi. Poslije rata opet se otac Slavko Maksimović pojavio kao inicijator i kad je most ponovo izgrađen na bosanskoj strani podignuta je skromna tabla kojom je taj tragični događaj ponovo obilježen.

Ivica Čerešnješ

Протојереј ставрофор Славко Митровић

Српскоправославни свештеник цркве у Брчком, архијерејски намјесник брчански и замјеник Епископа зворничко тузланског за Брчко дистрикт.

Рођен је 27. јануара 1946. године у селу Загонима општина Бијељина. Дипломирао Вишу богословску школу у Призрену 1966. године. На парохији у Брчком службује од 1. октобра 1970. године до данас. За вријеме службовања са вјерним народом подигао 11 цркава. Награђен свим црквеним одликовањима која додјељује Српска Православна Црква, међу којима и највеће: ОРДЕН СВЕТОГ САВЕ.

KVARTET RUCNER U TEL AVIVU

Stogodišnjica osnutka Tel-Aviva proslavljena je nizom manifestacija i nastupa najznačajnijih svjetskih ansambala, od pekinške opere do milanske La Scale.

Zagrebački gudački kvartet Rucner doprinio je ovoj svječanosti neobičnom i lijepo primljenom gestom: premijerno je izveo Varijacije hrvatskog skladatelja Josipa Magdića insirisane glazbom Mendelssohna (povodom 200-godišnjice rođenja), a posvećene stogodišnjici Tel-Aviva. Koncertu u elitnoj izraelskoj dvorani *Einav* prosustvovali su 18. XI gradonačelnik Tel-Aviva, veleposlanica Hrvatske, gospodja Marica Matković, članovi diplomatskog kora i druge ugledne uzvanice, ali i mnogobrojna publika koja je sa velikim pozorom pratila muziciranje kvarteta.

Program je u cijelosti bio sastavljen od djela hrvatskih skladatelja – od muzikološkog rariteta Stratika, preko ukusnih folklornih minijaruta Emila Cossetta i Miroslava Miletića, do klasika hrvatske glazbe Stjepana Šuleka (III kvartet).

Članovi kvarteta - violinistice Sidonija Lebar i Ana Paula Knapić Franković i bračni par Rucner (violista Dragan i čelistica Snježana) djelovali su kao skladno ukomponiran glazbeni ansambl, koji sa punom pažnjom i ozbiljnošću pristupa svojoj misiji, propagiranja hrvatske glazbe. Publika je to umjela da cijeni i pozdravi, insistirajući i na "bisu" – tangu Astora Piazzolle.

Dušan Mihalek

Limmud Kešet 2009.

Od 19. do 22. novembra održana je u Subotici Limmud Kešet konferencija na kojoj je učestvovalo 26 predavača i bilo predstavljeno 70 aktivnosti naučnog, literarnog, dramskog, filmskog, muzičkog i rekreativnog programa iz zemalja ex Jugoslavije i sveta.

Organizatori programa su bili Dina Šosberger i Dejan Viličić sa saradnicima.

Dobrovoljni prilozi

- Beti Engel 100 NIS za Socijalni fond
- Jelena Salom 400\$ (200\$ za članarinu i Most, 200\$ za Socijalni fond novih olimpa u pomen našem dugogodišnjem prijatelju pokojnom Cfoni Finciju iz kibuca Šaar Haamakim)
- Jelena i Slobodan Diklić 150 SFR za Most i socijalnu sekciju. Novac je u ime sećanja na našu sestru Blanku Fišer
- Zlata i Zlatko Vamošer 100 NIS za Most
- Moric D. Montiljo 50 NIS za HOJ povodom smrti dragog rodjaka Rafaela Montilja.
- Zlata i Zlatko Vamošer 200 NIS za Most
- Josef Tavor 50 NIS za HOJ
- Galija i Davor Beković 50 NIS za HOJ
- Rahel Kalderon 50 NIS za HOJ
- Ora i Ben Berger 150 NIS za HOJ
- Ester Milić 30 NIS za Most
- Ranko Damjanović 150 NIS za Most
- Vera i Johnny Kemeny 200 \$ za Most
- Vera Vig 50 NIS za HOJ
- Alex Zeliković 50 NIS za Most
- Elizabeth i Moše Pinto 250 NIS za HOJ
- Vera Danon 100 NIS za Most